

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2741/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.20.219/2024/6. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Váczi Péter ügyvéd, Váczi Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszát a Fővárosi Törvényszék 50.Pkf.636.091/2023/4. számú végzésével, illetve a Kúria Pfv.I.20.219/2024/6. számú végzésével szemben terjesztette elő, és kérte a támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó – az alapügy kérelmezettje – magyar állampolgár, akinek a román állampolgár kérelmezővel Németországban született 2020. december 23-án közös gyermeke. A kérelmező Németországban él, ahol korábban a felek éltek, és ahol a gyermek szokásos korábbi tartózkodási helye is volt. A felek 2022 októberében megállapodtak abban, hogy az indítványozó családlátogatási céllal, valamint a gyermek születési anyakönyvi kivonata kiváltása és lakcímkártya beszerzése érdekében a gyermeket Magyarországra viszi, amihez a kérelmező hozzájárult, azonban a megállapodásuk nem terjedt ki arra, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helye megváltozzon. Miután az indítványozó a gyermeket Németországba nem vitte vissza, ezért a kérelmező a gyermek visszavitele iránt bírósági eljárást indított. A kérelem nyomán első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 26.Pk.500.089/2023/35. számú végzésével kötelezte az indítványozót, hogy a gyermeket 2023. szeptember 28. napjáig vigye vissza a szokásos tartózkodási helyére, Németországba, illetve ennek elmulasztása esetén 2023. október 3. napján – úti- és személyes okmányjaival együtt – adja át a kérelmezőnek jogi képviselője irodájában.

- [3] Az elsőfokú végzéssel szemben az indítványozó a végzés megváltoztatása, a kérelem elutasítása és a kérelmező valamennyi felmerült eljárási költségben marasztalása érdekében fellebbezéssel élt. A fellebbezés nyomán eljáró másodfokú bíróság, a Fővárosi Törvényszék 50.Pkf.636.091/2023/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését – az időmúlásra tekintettel a visszavitel/átadás időpontjának aktualizálásával – hagyta helyben. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartotta.
- [4] Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívása nyomán kiegészített alkotmányjogi panaszában az indítványozó azt állította, hogy a sérelmezett bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Álláspontja szerint az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek nem tettek megfelelően eleget, mert nem indokolták, hogy miért hagytak figyelmen kívül meghatározott bizonyítékokat és jogi érveket. E körben utalt arra, hogy szerinte az első-, és másodfokú bíróság nem a gyermek mindenek felett álló érdekét tartotta szem előtt, hanem a kérelmező körülményeire fókuszált, döntésénél a Németországban készült „környezettanulmányt” vette figyelembe. Sérelmezte továbbá, hogy álláspontja szerint az eljáró bíróságok contra legem jogalkalmazás útján hoztak döntést, s ezáltal a bírói döntések alaptörvény-ellenesek. Úgy vélte, hogy az eljáró bíróságok önkényesen jártak el, mivel az adott jogkérdésre vonatkozó jogi normákat figyelmen kívül hagyták, alkotmányjogi panaszában mindazonáltal konkrétan nem jelölte meg, hogy mely jogszabályi rendelkezések alkalmazását, illetve alkalmazásának mellőzését tartotta sérelmesnek. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Abtv. 53. § (4) bekezdésére, valamint 61. § (1) bekezdésének b) pontjára hivatkozással azt is kérte az Alkotmánybíróságtól, hogy „az alkotmányjogi panaszban támadott döntés végrehajtását az eljárás befejezéséig szíveskedjen felfüggeszteni, tekintettel arra, hogy a kiskorú gyermek fejlődésének veszélyeztettsége okán súlyos és helyrehozhatatlan kár vagy hátrány következne be”.
- [5] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29-31. § szerinti feltételeket.
- [6] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó az alapügyben kérelmezett volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A

magánszemély kérelmezett ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

- [7] Az indítvány megfelel továbbá az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a*) pont]. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c*) pont], illetve e vonatkozásban az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d*) pont]. Indítványának benyújtását indokolta, kifejtve az érintett Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a támadott bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f*) pont].
- [8] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria Pfv.I.20.2 I 9/2024/6. számú végzését az indítványozó alapügyben eljáró jogi képviselője 2024. április 25-én töltötte le, alkotmányjogi panaszát a jogi képviselővel eljáró indítványozó 2024. június 19-én – elektronikusan – az ügyben eljáró elsőfokú bíróság útján terjesztette elő) a rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést támadta.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Ami a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését illeti, mindenekelőtt hangsúlyozni kell, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró

bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}.

- [11] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a támadott bírói döntés alaptörvényellenességét állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján, mivel szerinte az eljáró bíróságok indokolási kötelezettségüknek a tisztességes bírósági eljáráshoz nem tettek megfelelően eleget, nem megfelelően vették figyelembe a bizonyítékokat, illetve az előterjesztett jogi érveket, továbbá *contra legem* jogalkalmazás útján hoztak döntést (az indítványozó nem jelölte meg, hogy konkrétan mely jogszabályi rendelkezés alkalmazásával kapcsolatosan sérelmezte a *contra legem* jogalkalmazás bekövetkezését).
- [12] A jelen ügyben eljáró bíróságok indokolásukban az indítványozónak az alkotmányjogi panaszban is megismételt felvetéseire reagáltak, kifogásait megvizsgálták, és ennek fényében részletesen bemutatták, miért volt a kérelmezett (az indítványozó) cselekménye jogellenes, illetve azt is, hogy milyen indokok mentén nem látták alkalmazhatónak a Hágai Egyezmény [a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában 1980. évi október 25. napján kelt szerződés (kihirdette: 1986. évi 14. törvényerejű rendelet)] 13. cikk *a)* és *b)* pontjában rögzített kivételszabályt.
- [13] Az indítványozónak a bizonyítási eljárást és a bírói döntés érdemét érintő felvetéseivel kapcsolatban az Alkotmánybíróság a következőkre utal. Az Alkotmánybíróság korábban rámutatott már arra, hogy az „Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelményéből a bíróságoknak az a kötelezettsége fakad, hogy a gyermek érdekeit a lehető legszélesebb körben tárják fel és ehhez a gyermek jogellenes elvitele ügyében folytatott eljárásban az összes lehetséges, a felek által felajánlott bizonyítási eszközt igénybe vegyék annak érdekében, hogy a kiskorú gyermek kiemelten védett érdekeit nyilvánvalóan és egyértelműen megállapíthatóvá tegye a bíróság számára” {3216/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [39]}. Mindazonáltal „a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében az alkotmányossági vizsgálat csak arra korlátozódik, hogy a bizonyítási kötelezettségüknek a bíróságok eleget tettek-e, azt azonban nem vizsgálja az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy nem jár el negyedfokú bíróságként –, hogy a levont következtetések szakjogilag helyesek-e” {3216/2020. (VI. 19.) AB határozat, Indokolás [40]}. Az Alkotmánybíróság az idézett döntése alapján – összhangban a hasonló tárgyú 3390/2019. (XII. 19.) AB végzéssel és 3155/2021. (IV. 22.) AB végzéssel, valamint a IV/2287/2024. számú és IV/528/2024. számú ügyekben hozott végzésekkel – ebben az ügyben sem juthat más következtetésre, mint arra, hogy az indítványozó által felvetett bizonyítási kérdést illetően nincs lehetősége az egyébként megindokolt bírósági döntések felülbírálatára. A bíróság részletesen megvizsgálta a szokásos

tartózkodási hely és az elvitel jogellenességének a kérdését, valamint a Hágai Egyezmény 13. Cikk a) és b) pontjába foglaltakkal is kifejezetten foglalkozott. Megjelölte, hogy milyen bizonyítékokra alapította következtetéseit, és megindokolta azt is, hogy egyes bizonyítékokat miért nem tudott döntése alapjául elfogadni.

- [14] Önmagában amiatt, mert az eljárás egyik résztvevője szerint a bíróságok téves következtetést vontak le, nem merül fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmének a gyanúja. Az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak tartja, nem tekinthető a megjelölt alapvető jog követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.
- [15] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság az eléje tárt ügyben nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem volt megállapítható, hogy a támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [16] 3. A fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, ezért az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. február 4.

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró